

Taiteen
perusopetuksen
musiikin yleinen
oppimäärä
1.8.2018

Sisällys

Yleinen osa	3
Soisalo-opiston toiminta-ajatus	3
Arvot	3
Oppimiskäsitys	3
Oppimisympäristö	4
Työtavat	4
Toimintakulttuuri	4
Opetuksen yleiset tavoitteet	5
Varhaisiän opinnot	5
Yleisen oppimäärän opintojen laajuudet	5
Arviointi	5
Oppimäärän yksilöllistäminen	6
Oppilaaksi ottaminen	6
Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa	6
Toiminnan jatkuva kehittäminen	6
Musiikki, yleinen oppimäärä	7
Musiikin yhteiset opinnot, laajuus 300 tuntia (6 vuotta)	7
Musiikin teemaopinnot, laajuus 200 tuntia (3 vuotta)	7

YLEINEN OSA

Soisalo-opiston toiminta-ajatus

Soisalo-opisto toimii laaja-alaisesti alueensa asukkaita varten. Tarjoamme turvallisen, virikkeellisen ja monipuolisen oppimis- ja kasvuympäristön luomme sekä hyvät edellytykset taiteen harrastamiseen ja ammattiopintoihin hakeutumiseen.

Ympäristössämme olemme kulttuurielämän vaikuttaja, jonka laadukas opetus sekä laaja ja vaikuttava paikallinen kulttuuritoiminta huomataan.

Opiston toiminta ja kehittäminen rakentuu sloganin 'Iloa ja oppia' ympärille. Soisalo-opistossa korostetaan elinikäisen oppimisen ja kestäväen kehityksen periaatteita.

Toiminnan tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä ja hyvinvointia omaehtoisen oppimisen, moniarvoisuuden, kestäväen kehityksen, kansainvälisyyden ja tasa-arvon periaatteiden mukaisesti.

Arvot

Taiteen perusopetuksen tarkoituksena on tukea oppilaan kokonaisvaltaista kasvua. Oppilaan vahvuuksia korostava pedagoginen toimintakulttuuri tukee itsetunnon kehittymistä ja edistää hyvinvointia sekä yksilötasolla että ympäröivässä yhteisössä. Oppilasta kannustetaan rohkeasti kokeilemaan uutta, etsimään ratkaisuja ja sitä kautta saamaan oivalluksia ja onnistumisen kokemuksia, mikä auttaa näkemään myös erehtymiset osana taiteen tekemistä ja ihmisyyttä.

Ryhmässä oppilaat nähdään yksilöinä – yhdenvertaisina ja tasa-arvoisina. Samalla opitaan vuorovaikutustaitoja sekä arvostavaa kohtaamista. Taiteen perusopetuksessa omaksuttua kulttuuriperintöä siirretään eteenpäin omaan elinympäristöön oman taiteentekemisen kautta.

Oppimiskäsitys

Taiteen perusopetuksessa oppilas on aktiivinen toimija. Soisalo-opistossa oppilas nähdään 'pienenä taiteilijana', joka itse taidetta tehden perehtyy taiteenalaansa. Taidetta tehdessä havainnoidaan ja ihmetellään taiteenalan ilmiöitä. Oppilasta ohjataan ymmärtämään omia kokemuksiaan, tiedostamaan omat tapansa oppia ja kehittämään omia oppimisprosessejaan.

Opetus tapahtuu oppilaan vahvuudet huomioiden. Opetuksessa ja arvioinnissa luodaan positiivinen ilmapiiri, jossa jokainen oppilas kokee olevansa ainutkertainen ja arvokas.

Opetuksessa painottuu oppimaan oppiminen. Tekeminen ja kokeileminen on yhtä tärkeää kuin valmis lopputulos. Opitaan toimimaan vastuullisesti sekä yhteisöllisesti että yksilöllisesti.

Oppimisympäristö

Oppimisympäristö on fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallinen sekä ilmapiiriltään avoin ja oppimiseen kannustava. Tilat, työvälineet ja materiaalit mahdollistavat tavoitteiden mukaisen opiskelun.

Taiteen perusopetus tekee yhteistyötä eri tahojen kanssa toteuttaen mm. erilaisia produktiota, jolloin oppimista tapahtuu myös oppilaitoksen ulkopuolella.

Teknologiaa hyödyntäen toteutetaan ja tallennetaan taiteellisia tuotoksia. Niitä sijoitetaan digitaalisiin alustoihin, jolloin ne ovat jaettavissa muille ja siten sekä pedagogisessa että sosiaalisessa käytössä.

Sosiaalisen median käyttö opetuksessa lisää yhteisöllisyyttä ja vuorovaikutteisuutta. Sosiaalinen media on ajasta ja paikasta riippumaton kommunikointikanava. Sosiaalinen media lisää oppilaiden välistä vuoropuhelua, koska opiston toiminta-alue on maantieteellisesti laaja.

Koulutusalojen välistä yhteistyötä tehdään opiston sisäisessä toiminnassa sekä yhteistyössä ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Oppilaat saavat edellytyksiä taiteidenvälisen osaamisen kehittämiseen.

Työtavat

Opetusta annetaan viikoittain lukuvuoden aikana. Musiikissa opetus on pääsääntöisesti yksilöopetusta, muilla koulutusaloilla ryhmäopetusta. Opetus voi sisältää periodimuotoista opetusta tai pitkän aikavälin produktioita.

Oppilas tallentaa taiteellisia tuotoksiaan digitaalisiin alustoihin, jolloin ne toimivat hänen portfolionaan ja edesauttavat taiteen esilletuomista ja esimerkiksi vertaisarviointia.

Taiteellisia tuotoksia asetetaan esille tai esitetään niiden valmistuttua sekä fyysisesti että verkkovälitteisessä mediassa.

Opetuksessa ja viestinnässä digitaalisuus on olennainen osa toimintaa. Opetusta voidaan antaa verkkovälitteisesti ja opetusmateriaalia tallentaa verkkoon.

Toimintakulttuuri

Soisalo-opisto toimii oppilaslähtöisesti. Taiteen perusopetuksessa noudatetaan koko opiston strategian mukaista toimintamallia, joka koostuu seuraavista painopisteistä:

- **aktiivisuus** tarkoittaa heikkojen signaalien tunnistamista, ketterää reagointia ympäristössä tapahtuviin asioihin ja muutoksiin, toimintaympäristön muokkaamista sekä aktiivisen kansalaisuuden tukemista.
- **laadukkuus** tarkoittaa hyvää johtamista, osaavaa henkilöstöä, toimivaa viestintää, jatkuvaa arviointia ja innovatiivista kehittämistä. Laadukasta toimintaa toteutetaan kaikenlaisissa oppimisympäristöissä.
- **yhtenäisyys** tarkoittaa sitä, että monipuolisuus nähdään voimavarana synergiaa hyödyntäen.

Opistossa vallitsee avoin ilmapiiri, jossa jokaista kannustetaan ilmaisemaan mielipiteensä. Viestintä on ennakoivasti ajoitettua ja kohdistettua kaikkien toimijoiden – oppilaiden, huoltajien, opettajien ja hallinnon - välillä.

Opistossa kannustetaan kokeilemaan rohkeasti uusia toimintatapoja, joka mahdollistaa oppimisen epäonnistumisenkin kautta.

Opettaminen ja arviointi korostavan oppilaan vahvuuksia, mikä edesauttaa kestävästi mahdollisia vastoinkäymisiä.

Opisto korostaa yhdessä toimimista, jossa jokainen toimija kantaa oman vastuunsa.

Opetuksen yleiset tavoitteet

Opetuksen tarkoituksena on luoda elinikäinen suhde taiteeseen ja edellytykset sen harjoittamiseen. Taidetta tekemällä oppilas tuottaa kulttuuria ympäristöönsä ja sitä kautta oppii hahmottamaan taiteen merkitystä elämässään sekä vaikuttamaan omaan elinympäristöönsä taiteen keinoin.

Taiteen opetuksen tavoitteena on oppimisen ilon, opiskelumotivaation ja luovan ajattelun edistäminen. Opetuksessa oppilaat nähdään yksilöinä sekä huomioidaan heidän kiinnostuksen kohteensa. Opintojen edetessä he oppivat asettamaan sopivia välitavoitteita

Oppilaan vahvuuksia korostava opetus kannustavassa ilmapiirissä kehittää oppilaan itsetuntoa ja -tuntemusta. Perehtymällä historiaan taiteen alassaan ja tarkastelemalla sitä ajankohtaisena ilmiönä oppilas saa laajemman merkityssisällön taideharrastukselleen.

Taidealakohtaisista opintokokonaisuuksien sisällöistä ilmenevät kunkin taidelajin yleisen ja laajan oppimäärän opetuksen tarkemmat tavoitteet.

Varhaisiän opinnot

Perusopintoja edeltävää kunkin taiteenlajin varhaiskasvatusta annetaan taideleikkikoulussa, jossa on alakohdaisia ryhmiä alle kouluikäisille ikäryhmittäin.

Yleisen oppimäärän opintojen laajuudet

Yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on 500 tuntia. Se koostuu yhteisistä opinnoista, joiden laskennallinen laajuus on 300 tuntia sekä teemaopinnoista, joiden laskennallinen laajuus on 200 tuntia. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia.

Yhteisten opintojen tarkoituksena on taiteenalan perustaitojen hankkiminen.

Teemaopintojen tarkoituksena on yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen laajentaminen.

Arviointi

Oppilaan oppimista ohjataan ja arvioidaan monipuolisesti oppimisprosessin eri vaiheissa. Arviointi ja sen pohjalta annettava jatkuva palaute on vuorovaikutteista ja edistää oppilaiden osallisuutta. Opintojen edetessä oppilaita ohjataan oman oppimisen pohdintaan

itsearviointi- ja vertaisarviointitaitoja kehittämällä. Oppilaita rohkaistaan havainnoimaan omaa ja yhteistä työskentelyä sekä antamaan rakentavaa palautetta.

Arvioinnissa korostetaan oppilaan vahvuuksia ja arviointi on tulevaisuuteen suuntautuvaa. Arvioinnilla tähdätään opetussuunnitelman perusteiden tavoitteiden saavuttamiseen: elinikäisen harrastussuhteen luomiseen, oppimisen ilon ylläpitämiseen ja merkityksellisen taidesuhteen muodostumiseen. Arviointi ei kohdistu opiskelijoiden arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Sanallisessa arvioinnissa painotetaan oppilaan oppimisen vahvuuksia suhteessa opintokokonaisuuksissa asetettuihin tavoitteisiin.

Arviointi opintojen aikana perustuu opetussuunnitelmassa kuvattujen opintokokonaisuuksien tavoitteisiin. Opintojen aikaista arviointia täsmennetään taiteenalakohtaisesti opintokokonaisuuksien kuvauksissa.

Oppimäärän yksilöllistäminen

Mikäli oppilas ei vammaisuuden, sairauden tai muun näihin verrattavissa olevan syyn vuoksi kykene opiskelemaan oppilaitoksen opetussuunnitelman mukaisesti, opetussuunnitelman tavoitteita voidaan yksilöllistää vastaamaan oppilaan edellytyksiä. Tällöin oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetussuunnitelma, jossa määritellään opiskelun tavoitteet, opiskeluaika, opetuksen toteuttamistapa, tarvittavat tukitoimet, mahdolliset suoritukset ja arviointimenettely.

Oppilaaksi ottaminen

Oppilaat valitaan ilmoittautumisjärjestyksen perusteella.

Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa

Hyvän taidesuhteen syntymisen kannalta huoltajien ja opettajan välinen yhteistyö on avainasemassa. Kodin ja opiston välistä vuoropuhelua käydään heti opintojen alusta lähtien. Opisto tiedottaa toiminnastaan ja tapahtumistaan ensisijassa sähköisiä viestimiä käyttäen. Vanhempainyhdistykset ovat aktiivisesti opiston toiminnassa mukana.

Soisalo-opisto on toiminta-alueellaan merkittävä kulttuuritoimija. Teemme yhteistyötä eri toimijoiden kanssa kulttuuritapahtumien sisältöjen suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Toiminnan jatkuva kehittäminen

Soisalo-opisto järjestää vuosittain asiakaspalautekyselyitä. Niiden tulokset käydään tarkasti läpi. Tuloksista valitaan kehittämiskohteita, joihin tehdään toteutussuunnitelma. Seuraavassa kyselyssä kehittämiskohteiden tuloksia verrataan edellisen kyselykerran tuloksiin, jolloin tarkistetaan, onko kehitystä tapahtunut.

MUSIIKKI, YLEINEN OPPIMÄÄRÄ

Musiikin yleisen oppimäärän taiteen perusopetuksen tehtävänä on luoda edellytykset hyvän musiikkisuhteen syntymiselle ja musiikin elämänikäiselle harrastamiselle. Tavoitteena on tukea oppilaan omaehtoista musiikin harrastamista. Opiskelussa korostuvat musiikin harrastamisen ja yhteismusisoinnin ilo sekä oppilaan vapaus toteuttaa itseään oman musiikin tekemisen ja kokemisen kautta.

Oppilasta kannustetaan esteettisen ja luovan ajattelun sekä sosiaalisten taitojen kehittämiseen. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan lähtökohdat ja kiinnostuksen kohteet sekä tuetaan oppilaiden myönteisen minäkuvan ja terveen itsetunnon kehittymistä. Opintojen edetessä oppilas oppii tunnistamaan musiikilliset vahvuutensa ja löytää omat tapansa musiikin harrastamiseen. Oma musiikkiharrastus asettuu osaksi elävää ja toimivaa musiikkikulttuuria sekä koko taiteiden kenttää.

Musiikin yhteiset opinnot, laajuus 300 tuntia (6 vuotta)

- keskimäärin oppilas osallistuu 50 tunnille lukuvuodessa, kuuden lukuvuoden ajan
- opinnoissa tutustutaan erilaisiin musiikinlajeihin ja niiden perusohjelmistoon soittaen, laulaen ja kuunnellen
- musiikin opetus koostuu:
  - soitonopetus annetaan yksilö, pari- tai ryhmäopetuksena. Opintoihin on integroitu musiikin perusteet.
  - yksilötunnin pituus on 30 minuuttia viikossa, pari- tai ryhmäopetus 45 minuuttia viikossa
  - orkesterisoittimissa on osallistumisvelvollisuus jossakin puhallinorkesterissa tai kokoonpanossa
  - kaikissa instrumenteissa kannustetaan runsaaseen ja monipuoliseen yhteismusisointiin
  - opistossa toimii alkeispuhallinorkesteri sekä Varkauden Soittokunta ja niistä muodostetut pienemmät kokoonpanot
  - esiintymistilaisuuksia tarjotaan sekä yhteissoittoryhmille että yksilöesiintymisiin useita kertoja lukuvuoden aikana
  - opistossa lukuisia kuoroja ja soitinryhmiä
  - musiikin perusteita voi opiskella musiikkiopiston ryhmissä
- opintoihin kuuluu musiikkiteknologian eri osa-alueiden periodikursseja

Musiikin teemaopinnot, laajuus 200 tuntia (3 vuotta)

- oppilas voi syventää osaamistaan perusopintojen sisältämällä työskentelytavoilla siten, että hänelle tulee 200 tunnin verran opintoja
- oppilas voi syventää osaamistaan valmistamalla eheän musiikillisen kokonaisuuden yhteismusisoiden tai tuottamalla äänimaiseman taiteidenväliseen produktioon
- opintoihin voi sisältöä opintoja muista taiteista
- teemaopinnot painottuvat yhteismusisointiin
- teemaopinnoissa voidaan järjestää periodiopintoja oppilaan mielenkiinnon mukaisesti